

ПРОЕКТ

Вноситься народними депутатами України
Кулінічем О.І.
Арешонковим В.Ю.
Шаховим С.В.
Приходьком Б.В.

“ ”

2020 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення з метою удосконалення здійснення судочинства у справах про адміністративні правопорушення»

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР), 1984 р., Додаток до № 51, ст. 1122 із наступними змінами):

1) доповнити статтею 34-1 такого змісту:

“Стаття 34-1. Застосування більш м'якого адміністративного стягнення, ніж передбачено законом

У виняткових випадках, за наявності кількох обставин, що пом'якшують відповідальність за вчинене адміністративне правопорушення, та обставин, які істотно знижують ступінь суспільної шкоди вчиненого адміністративного правопорушення, з урахуванням особи порушника суд може призначити основне або додаткове адміністративне стягнення нижче від найнижчої межі, встановленої в статті (частині статті) Особливої частини цього Кодексу або перейти до більш м'якого виду адміністративного стягнення, не зазначеного у відповідній статті Особливої частини цього Кодексу. У цьому випадку суд не може призначити адміністративне стягнення нижче від найнижчої межі, встановленої для такого виду стягнення в Загальній частині цього Кодексу.

На підставах, передбачених у частині першій цієї статті, суд може не призначати додаткового адміністративного стягнення, що передбачене в статті (частині статті) Особливої частини цього Кодексу як обов'язкове.

Суд не може призначити адміністративне стягнення вище від найвищої межі, що встановлена у відповідній статті Особливої частини цього Кодексу.

Положення частини першої та другої цієї статті не підлягають застосуванню у провадженнях щодо адміністративних правопорушень, пов'язаних із корупцією.

Постанова суду щодо застосування положень частини першої та другої цієї статті повинна бути вмотивованою, у тому числі містити зазначення як обставин, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення, так і обставин, які суд визнав такими, що істотно знижують ступінь суспільної шкоди вчиненого адміністративного правопорушення.”;

2) у частині першій статті 251:

після слів “дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих,” доповнити словосполученням “поясненнями або показаннями”;

3) статтю 252 викласти в такій редакції:

“Орган (посадова особа) оцінює докази на предмет їх належності, допустимості та достовірності, а також їх достатності для прийняття рішення за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю.

Належними є докази, що містять інформацію щодо обставин, які мають значення для розгляду справи про адміністративне правопорушення.

Є недопустимими та не можуть бути взяті до уваги під час розгляду справи про адміністративне правопорушення докази, що одержані з порушенням порядку, встановленого законом. Недопустимими є також докази, одержані внаслідок істотного порушення прав людини, гарантованих Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також будь-які інші докази, здобуті завдяки інформації, отриманій внаслідок зазначеного порушення. Факт порушення прав людини та його істотний характер встановлюється органом (посадовою особою), що розглядає справу про адміністративне правопорушення, з урахуванням обставин справи та на підставі доказів, поданих особами, які беруть участь в провадженні по справі про адміністративне правопорушення.

Достовірними є докази, які за своїми властивостями спроможні об'єктивно відображати інформацію щодо обставин, які мають значення для розгляду справи про адміністративне правопорушення.”;

4) у статті 272:

частину першу викласти в такій редакції:

“Як свідок у справі про адміністративне правопорушення може бути викликана кожна особа, про яку є дані, що їй відомі які-небудь відомості,

які мають значення для вирішення справи про адміністративні правопорушення.”;

у частині другій:

після слів “свідок зобов’язаний з’явитися в зазначений час, дати правдиві пояснення” доповнити словосполученням “(а в разі розгляду справи про адміністративне правопорушення судом - показання)”;

у частині третій:

після слів “дачі пояснень” доповнити словосполученням “(показань)”;

доповнити статтю частинами четвертою та п’ятою такого змісту:

“Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілий, законний представник чи представник, захисник може бути допитаний в якості свідка за наявності відповідного клопотання такої особи.

Свідок може давати пояснення або показання лише щодо відомостей, які він сприймав особисто.”;

5) доповнити статтею 272⁻¹ такого змісту:

“Стаття 272⁻¹. Особи, яких не може бути допитано як свідків та право особи не свідчити проти себе

Особа має право відмовитися давати пояснення або показання щодо себе, членів сім’ї чи близьких родичів (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, внук, внучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, над якою встановлено опіку чи піклування, член сім’ї або близький родич цих осіб). Особа, яка відмовляється давати пояснення або показання, зобов’язана повідомити причини відмови.

Не можуть бути допитані як свідки та звільняються від обов’язку надавати пояснення та показання:

1) недієздатні фізичні особи, а також особи, які перебувають на обліку чи на лікуванні у психіатричному лікувальному закладі і не здатні через свої фізичні або психічні вади правильно сприймати обставини, що мають значення для справи, або давати показання;

2) законний представник, представник та захисник у справі про адміністративне правопорушення – щодо обставин, які стали відомі їм у зв’язку із виконанням функцій законного представника, представника або захисника;

3) адвокати – щодо інформації, яка становить адвокатську таємницю;

4) нотаріуси – про відомості, які становлять нотаріальну таємницю;

5) медичні працівники та інші особи, яким у зв’язку з виконанням професійних або службових обов’язків стало відомо про хворобу, медичне обстеження, огляд та їх результати, інтимну і сімейну сторону життя особи – щодо відомостей, які становлять лікарську таємницю;

б) священнослужителі – щодо відомостей, одержаних ними при сповіді віруючих;

7) журналісти – про джерело інформації або інформацію, яка дозволяє встановити джерела інформації, якщо її було надано за умови нерозголошення;

8) інші особи, які не можуть бути допитані як свідки згідно із законом чи міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, без їхньої згоди.

Особи, які мають дипломатичний імунітет, не можуть бути допитані як свідки без їхньої згоди, а представники дипломатичних представництв – без згоди дипломатичного представника.

Особи, зазначені в пунктах 3 – 6 частини першої цієї статті можуть бути звільнені від обов'язку зберігати в таємниці відповідну інформацію особою, яка надала їм цю інформацію, із дотриманням вимог закону.”;

б) доповнити статтею 278⁻¹ такого змісту:

“Стаття 278⁻¹. Порядок визначення судді для розгляду справи про адміністративне правопорушення, якщо розгляд справи віднесено до компетенції суддів районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів

Визначення судді, а в разі колегіального розгляду - судді-доповідача для розгляду конкретної справи здійснюється Єдиною судовою інформаційною (автоматизованою) системою під час реєстрації матеріалів справи про адміністративне правопорушення, апеляційної скарги на постанову суду в справі про адміністративне правопорушення, заяви про перегляд Верховним Судом постанови по справі, а також в інших випадках визначення складу суду на будь-якій стадії розгляду справи про адміністративне правопорушення, з урахуванням спеціалізації та рівномірного навантаження для кожного судді, за принципом випадковості та в хронологічному порядку надходження матеріалів.

Порядок визначення складу суду в разі оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, встановлюється згідно з положеннями зазначеного Кодексу.”;

7) доповнити статтею 278⁻² такого змісту:

“Стаття 278⁻². Обставини, що виключають участь судді в справі про адміністративне правопорушення

Суддя не може розглядати справу й підлягає відводу (самовідводу), якщо:

1) він є членом сім'ї або близьким родичем (чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, брат, сестра, дід, баба, внук, внучка, усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, член

сім'ї або близький родич цих осіб) учасників провадження в справі про адміністративне правопорушення, або осіб, які надавали учасникам провадження в справі про адміністративне правопорушення правову допомогу у цій справі, прокурора або іншого судді, який входить до складу суду, що розглядає чи розглядав справу;

2) він брав участь у справі як свідок, експерт, перекладач, представник, законний представник, захисник, прокурор, секретар судового засідання або надавав учасникам провадження в справі про адміністративне правопорушення правову допомогу в цій чи іншій справі;

3) він прямо чи побічно заінтересований у результаті розгляду справи;

4) було порушено порядок визначення судді для розгляду справи;

5) є інші обставини, що викликають сумнів в неупередженості або об'єктивності судді.

Суддя підлягає відводу (самовідводу) також за наявності обставин, встановлених статтею 278⁻³ цього Кодексу.

До складу суду не можуть входити особи, які є членами сім'ї, родичами між собою чи родичами подружжя.

Незгода з процесуальними рішеннями судді, рішення судді в інших справах, висловлена публічно думка судді щодо того чи іншого юридичного питання не може бути підставою для відводу.

Правові підстави та порядок відводу суду, а також інших учасників провадження в справі, у разі оскарження постанови у справі про адміністративне правопорушення в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України, встановлюється згідно з положеннями зазначеного Кодексу.”;

8) доповнити статтею 278⁻³ такого змісту:

“Стаття 278⁻³. Недопустимість повторної участі судді в справі про адміністративне правопорушення

Суддя, який брав участь у вирішенні справи про адміністративне правопорушення в суді першої інстанції, не може брати участі в розгляді цієї самої справи в суді апеляційної інстанції, в перегляді справи Верховним Судом, а так само у новому розгляді справи судом першої інстанції після скасування судового рішення.

Суддя, який брав участь у вирішенні справи в суді апеляційної інстанції, не може брати участі у перегляді цієї самої справи в Верховному Суді або в розгляді справи в суді першої інстанції, а також у новому розгляді справи в суді апеляційної інстанції після скасування судового рішення суду апеляційної інстанції.

Суддя, який брав участь у перегляді справи в Верховному Суді, не може брати участі в розгляді цієї справи в суді першої чи апеляційної інстанції.”;

9) доповнити статтею 278⁻⁴ такого змісту:

“Стаття 278⁻⁴. Підстави для відводу секретаря судового засідання, експерта, перекладача, прокурора

Секретар судового засідання, експерт, перекладач, прокурор не можуть брати участі у розгляді справи та підлягають відводу (самовідводу) з підстав, зазначених у пунктах 1, 2, 3 та 5 статті 278⁻² цього Кодексу.

Експерт або перекладач, крім того, не може брати участь у розгляді справи, якщо:

1) він перебував або перебуває в службовій або іншій залежності від учасників провадження в справі про адміністративні правопорушення;

2) з'ясування обставин, які мають значення для справи, виходить за межі сфери спеціальних знань експерта, або рівень володіння перекладачем відповідною мовою є недостатнім для виконання дорученого йому перекладу.

Участь секретаря судового засідання, експерта, перекладача, прокурора у судовому засіданні під час попереднього розгляду даної справи про адміністративне правопорушення відповідно як секретаря судового засідання, експерта, перекладача або прокурора не є підставою для його відводу.”;

10) доповнити статтею 278⁻⁵ такого змісту:

“Стаття 278⁻⁵. Заява про відвід в справі про адміністративне правопорушення

З підстав, зазначених у статтях 278⁻², 278⁻³ та 278⁻⁴ цього Кодексу, суддя, секретар судового засідання, експерт, перекладач, прокурор зобов'язані заявити самовідвід. Такий відвід може бути заявленим учасниками провадження в справі про адміністративне правопорушення.

Заява про відвід (самовідвід) повинна бути вмотивованою і заявленою протягом п'яти днів з дня отримання учасником провадження по справі про адміністративне правопорушення повідомлення про розгляд справи, але не пізніше першого судового засідання по справі.

Після спливу вказаного строку заявляти відвід (самовідвід) дозволяється лише у виняткових випадках, коли про підставу відводу (самовідводу) заявнику не могло бути відомо до спливу вказаного строку, або у випадку наявності поважних причин, які перешкождали своєчасному заявленню відводу, але не пізніше двох днів із дня, коли заявник дізнався про таку підставу.

Якщо заява про відвід заявляється із порушенням строків, визначених у цій статті, або заявляється повторно з підстав, розглянутих раніше, суддя, який розглядає справу, залишає таку заяву без розгляду.”;

11) доповнити статтею 278⁻⁶ такого змісту:

“Стаття 278⁻⁶. Порядок вирішення відводу чи самовідводу в справі про адміністративне правопорушення

Питання про відвід вирішує суд, який розглядає справу.

Питання про відвід судді Великої Палати розглядається Великою Палатою.

Суддя задовольняє відвід, якщо доходить висновку про його обґрунтованість.

Суддя вирішує питання про відвід без повідомлення учасників справи. За ініціативою судді питання про відвід може вирішуватися у судовому засіданні з повідомленням учасників справи. Неявка учасників справи у судові засідання, в якому вирішується питання про відвід, не перешкоджає розгляду судом питання про відвід.”;

12) доповнити статтю 278⁻⁷ такого змісту:

“Стаття 278⁻⁷. Наслідки відводу судді

У разі задоволення заяви про відвід судді, який розглядає справу одноособово, справа розглядається в тому самому суді іншим суддею, який визначається у порядку, встановленому статтею 278⁻¹ цього Кодексу.

У разі задоволення заяви про відвід одному із суддів, якщо справа розглядається колегіально (або у складі судової палати), така справа розглядається в тому самому суді тим самим кількісним складом колегії суддів (або палати суддів) без участі відведеного судді.

Якщо після задоволення відводів (самовідводів) або за наявності підстав, зазначених у статті 278⁻³ цього Кодексу, неможливо утворити новий склад суду для розгляду справи, справа за поданням голови суду передається до відповідного апеляційного суду для визначення суду, який здійснюватиме розгляд справи. Як правило справа передається до суду, який є найбільш територіально наближеним, якщо інше не є об’єктивно необхідним з огляду на фактичні обставини. Постанова апеляційного суду про визначення суду, який здійснюватиме розгляд справи та про передачу справи на його розгляд, повинна бути вмотивованою.”;

13) доповнити статтю 279⁻⁹ такого змісту:

“Стаття 279⁻⁹. Порядок допиту свідка у справах про адміністративні правопорушення, які підлягають розгляду районними, районними у містах, міськими чи міськрайонними судами

Перед допитом свідка суддя встановлює відомості про його особу та з’ясовує стосунки свідка з особами, які беруть участь в провадженні у справі про адміністративне правопорушення.

Суддя роз’яснює свідку його права та обов’язки, передбачені цим Кодексом, з’ясовує, чи зрозумілі вони йому, і в разі необхідності роз’яснює їх, а також з’ясовує, чи не відмовляється він з підстав, встановлених цим Кодексом, від давання показань, і попереджає його про кримінальну

відповідальність за відмову від давання показань та завідомо неправдиві показання.

Якщо перешкод для допиту свідка не встановлено, суддя приводить його до присяги такого змісту: "Я, (ім'я, по батькові, прізвище), присягаю говорити правду, нічого не приховуючи і не спотворюючи".

Текст присяги підписується свідком. Підписаний свідком текст присяги та розписка приєднуються до справи.

Допит свідка розпочинається з пропозиції судді розповісти все, що йому особисто відомо у справі про адміністративне правопорушення, після чого першою ставить питання особа, за заявою якої викликано свідка, а потім інші особи, які беруть участь в провадженні по справі про адміністративне правопорушення в черговості, передбаченій Главою 21 цього Кодексу.

Кожний свідок допитується окремо. Свідки, які ще не дали показань, не мають права перебувати в залі судового засідання під час судового розгляду.

Свідок, даючи показання, має право користуватися нотатками, якщо його показання пов'язані з будь-якими обчисленнями та іншими відомостями, які важко зберегти в пам'яті.

Суддя має право ставити свідкові питання в будь-який час його допиту, з'ясовувати суть відповіді свідка на питання інших осіб, а також у разі надання нечіткої або неоднозначної відповіді вимагати від свідка надання відповіді «Так» або «Ні».

Суддя має право зняти будь-яке питання, яке поставлено свідку особами, які беруть участь в провадженні у справі про адміністративне правопорушення, якщо це питання принижує гідність свідка, або не має відношення до обставин у справі про адміністративне правопорушення, або є навідними.

Суддя може одночасно допитати кількох свідків для з'ясування причин розбіжностей у їхніх показаннях.

У разі наявності істотних розбіжностей чи протиріч між поясненнями, які свідок надав особі, яка має право складати протокол про адміністративні правопорушення, та його показаннями, наданими під час розгляду справи про адміністративне правопорушення суддею, такий свідок зобов'язаний пояснити причини цих розбіжностей або протиріч."

14) доповнити статтею 281⁻¹ такого змісту:

"Стаття 281⁻¹. Протокол судового засідання з розгляду справи про адміністративне правопорушення, технічне фіксування розгляду суддею справи про адміністративне правопорушення

У судовому засіданні з розгляду справи про адміністративне правопорушення секретар судового засідання забезпечує ведення протоколу судового засідання.

У протоколі судового засідання зазначаються такі відомості:

- 1) рік, місяць, число і місце судового засідання;
- 2) найменування суду, який розглядає справу, прізвища та ініціали судді, секретаря судового засідання;
- 3) справа, що розглядається, імена (найменування) учасників провадження з розгляду справи про адміністративні правопорушення;
- 4) порядковий номер вчинення процесуальної дії;
- 5) назва процесуальної дії;
- 6) час вчинення процесуальної дії;
- 7) судові рішення, постановлені в судовому засіданні;
- 8) відомості про оголошення прийнятої постанови і роз'яснення порядку та строків її оскарження.
- 9) інші відомості, визначені цим Кодексом.

Протокол судового засідання ведеться секретарем судового засідання та підписується ним невідкладно, але не пізніше наступного дня після судового засідання і приєднується до справи.

Учасники провадження з розгляду справи про адміністративне правопорушення мають право ознайомлюватися з протоколом судового засідання, а також мають право подавати зауваження щодо його правильності та повноти, які підлягають розгляду судом протягом п'яти днів з моменту їх надходження.

У судовому засіданні здійснюється повне його фіксування за допомогою звукозаписувального технічного засобу в порядку, передбаченому Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему.

Фіксування судового засідання технічним засобом здійснює секретар судового засідання.

Технічний запис судового засідання є додатком до протоколу судового засідання і після закінчення судового засідання приєднується до матеріалів справи.

Учасник провадження з розгляду справи про адміністративне правопорушення має право отримати копію технічного запису судового процесу. Розмір судового збору за видачу в електронній формі копії технічного запису судового засідання встановлюється законом.

Протокол судового засідання не ведеться і технічна фіксація судового засідання не здійснюється в разі неявки жодного з учасників провадження з розгляду справи про адміністративне правопорушення та розгляду справи без їх участі. Неявка учасників підтверджується довідкою, що складається секретарем судового засідання.”

15) у статті 293:

у пункті 4 частини першої статті розділовий знак “.” розділити “;”

частину першу статті доповнити пунктом 5 такого змісту:

“5) скасовує постанову і приймає нову постанову.”;

доповнити статтю частиною третьою такого змісту:

“Постанова у справі про адміністративне правопорушення підлягає скасуванню в разі її прийняття суддею, якому було заявлено відвід, і підстави його відводу визнано судом апеляційної інстанції обґрунтованими (якщо апеляційну скаргу було обґрунтовано такою підставою).”

II. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня, наступного за днем його опублікування.

Голова
Верховної Ради України

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Кулініч Олег Іванович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000006A0C2A0088D28300
Дійсний до: 08.05.2022 9:30:43

Апарат Верховної Ради України
№ 348д9/1-2020/97334 від 06.07.2020

132410